

2

I díky kovákům se Tadeusz snáz pohybuje

4

Letní ekonomická škola evropských odborářů

9

Předem vyslovený nesouhlas s poskytnutím léčby

Odbory radí a pomáhají postiženým povodněmi

I když varování chodilo už několik dní, málokdo čekal takovou apokalypsu, jakou na několika místech České republiky způsobil vodní živel. Voda už našťastí opadá, škody se sčítají a napravují. Pracovníci OS KOVO připravili odpovědi na nejčastější dotazy.

Z důvodu povodní jsem se nedostal(a) do práce. Jak to má zaměstnavatel posoudit?

Pokud se vám z důvodu povodní nepodařilo včas dopravit do práce (nefungující veřejná doprava, nesjízdné komunikace), měl by vám zaměstnavatel poskytnout pracovní volno bez nároku na náhradu mzdy, pokud individuální nebo kolektivní smlouva nestanoví jinak. Pracovní volno na nezbytně nutnou dobu, nejvýše jeden den, s náhradou mzdy má pouze zaměstnanec, který je těžce zdravotně postižený a cestuje nehromadným dopravním prostředkem.

Povodeň přímo zasáhla sídlo mého

zaměstnavatele a není možné tam pracovat. Dostanu mzdu?

Nebude-li možný výkon práce na jiném místě (např. na jiné pobočce či doma) nebo není možné převedení na jinou práci, bude se jednat o překážku v práci na straně zaměstnavatele. V takovém případě má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy ve výši nejméně 60 % průměrného výdělku. Z hlediska zaměstnavatele je tedy výhodnější převést své zaměstnance na jinou práci, ať již půjde o práci odborovou nebo o likvidaci povodňových škod. Pokud firmu přímo nepostihly povodně, ale zaměstnavatel vám není schopen zajistit práci (nefungují např. dodávky energie, vody, surovin) a ani vám nemůže

přidělit jinou práci, jedná se o překážku v práci z důvodu prostoje a vám náleží náhrada mzdy ve výši nejméně 80 % průměrného výdělku.

Uklízím po povodních. Mám nárok na volno v práci a náhradu mzdy?

V případě, že odstraňujete následky povodní na svém vlastním majetku (nemovitosti, automobilu apod.), jedná se o důležitou osobní překážku v práci a zaměstnavatel vám může poskytnout pracovní volno bez náhrady mzdy, popřípadě naprácování zmeškané doby. Obdobná situace nastane, když odstraňujete škody na svém majetku, ale na základě veřej-

3 ➔

Povodeň v ulici Bratří Sedláčků v Ostravě-Svinově v neděli 15. září 2024.

FOTO - Wikipedia/Kamil Czaínsk

I díky kovákům se Tadeusz snáz pohybuje

„Syn má od narození diagnózu dětské mozkové obrny, těžkou formu epilepsie, hluboké mentální postižení.

Pohybuje se výhradně na vozíku. Péče mu musí být poskytována 24 hodin denně, sedm dní v týdnu...“ Rodiče devatenáctiletého Tadeusze požádali Nadační fond OS KOVO o příspěvek na nový invalidní vozík. Tuto žádost nešlo nevyslyšet. Předseda OS KOVO **Roman Ďurčo** proto v Třinci předal darovací šek na 50 000 Kč mamince Tadeusze.

Jen pro připomenutí: Nadační fond OS KOVO vznikl na přelomu letošního roku. Jeho smyslem je poskytování finanční, případně věcné pomoci těm, kteří se z různých důvodů ocitli v tíživé sociální situaci a vlastní prostředky

jim nestačí, aby se z ní dostali, nebo když při řešení konkrétních zdravotních potřeb není jiná pomoc dostupná.

O první příspěvek se při založení postaral samotný odborový svaz, který do něj vložil rovný milión korun. (ex)

Foto: OS KOVO

Konference KS na Vysočině: Novým zmocněncem je Petr Fous

Na letos již druhé konferenci Krajského sdružení (KS) OS KOVO Kraje Vysočina, která se konala v jihlavském Domě kultury odborů, byl novým zmocněncem zvolen předseda ZO OS KOVO Automotive Lighting Jihlava Petr Fous. V této funkci nahradil Miloše Krále,

kterému v září uplyne jeho čtyřletý mandát a rozhodl se už nekandidovat. Petr Fous je stávajícím zástupcem Volebního obvodu OS KOVO Vysočina-Západ v celostátní Radě OS KOVO.

(red)

Při sportovním dni u Temelína vyhráli všichni

Bezmála čtyři desítky členů se svými rodinami se zúčastnily sportovního dne, který počátkem září pořádala ZO OS KOVO OM Protivín. V areálu Hospody pod hrází Lhota pod Horami u Temelína je uvítalo fotbalové i nohejbalové hřiště, zahrát si mohli badminton, petanque, stolní tenis, kulečnick, bowling, ale také je čekala ukázka technik karate a rychlokurz sebeobran. Na výběr bylo ze spousty aktivit. Děti se mimo jiné vyřádily na u-rampě, přičemž za účast je čekaly drobné dárky většinou v podobě kováckých propagačních předmětů, jako je pexeso apod. V pozvánce předseda ZO Jiří Jíně slíbil, že pěkné počasí je zajištěno. Splnění slibu si mohl s klidným svědomím odškrtnout. Pohybem ztracené kalorie si pak účastníci mohli doplnit opékaným prasetem. K tomu jim od svého pultíku vyhrával DJ. Parádní

odpoledne, relax, jaký občas potřebujeme všichni. (ex)

1 ➤ ného zájmu (hygienické důvody, zřícení nemovitosti apod.). V takovém případě vám náleží pracovní volno, ovšem náhrada mzdy vám nepřísluší ani v tomto případě (pokud to není ustanoveno ve vaší, popřípadě kolektivní smlouvě).

Pokud při povodních poskytujete pomoc někomu jinému (fyzické či právnické osobě) a zasahuje vám to do vaší pracovní doby, je vám zaměstnavatel povinen poskytnout pracovní volno na dobu nezbytně nutnou (ale opět bez nároku na mzdu). Poskytování osobní pomoci je bráno jako překážka v práci na straně zaměstnance z důvodu výkonu občanské povinnosti (podle § 202 zákoníku práce). Při všech překážkách v práci na straně zaměstnance platí, že tuto skutečnost a délku trvání překážky prokazuje zaměstnanec zaměstnavateli.

Kvůli povodni nemůže dítě do školy či do školy, musím s ním zůstat doma.

Na tuto situaci je možno nahlížet jako na důležitou osobní překážku v práci na straně zaměstnance, a pokud není možno péči o dítě zajistit jinak, např. pomocí prarodičů, sourozenců či jiných

zletilých osob, má i v takovém případě zaměstnanec nárok na neplacené volno. Musí ovšem být splněna zákonná podmínka, že dítě není starší deseti let. Podle zákona o nemocenském pojištění vzniká zaměstnanci v takovémto případě nárok na ošetřovné. Tuto dávku lze čerpat maximálně devět kalendářních dnů (tedy nejen v pracovních dnech). U rodičů samozivitelů se tato doba prodlužuje až na 16 kalendářních dnů. Výše ošetřovného za kalendářní den činí 60 % denního vyměřovacího základu.

Mám nárok na volno, když si musím zařídit své osobní záležitosti?

V situaci, kdy si nutně potřebujete vyřídit své osobní záležitosti v souvislosti s povodněmi (jednání s pojišťovnou, vyřízení nových dokladů apod.), může vám zaměstnavatel poskytnout pracovní volno, ale bez náhrady mzdy. Můžete se také dohodnout na napravení zameškané doby.

Zaměstnavatel mi nemůže kvůli povodním vyplatit mzdu. Co mám dělat?

Pokud vám zaměstnavatel není schopen vyplatit mzdu v důsledku povodní a byl-li na něj podán insolventní návrh,

je možné využít zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétní kroky konzultujte s příslušnou krajskou pobočkou úřadu práce (podle sídla zaměstnavatele).

Kde mohu získat více informací z pracovněprávní oblasti?

Dotazy z pracovněprávní oblasti jsou připraveni zodpovědět zaměstnanci oblastních inspektorátů práce. Poradenství je možné využít osobně, telefonicky, případně prostřednictvím elektronické pošty. Kontakty na příslušné oblastní inspektoráty práce naleznete na www.suip.cz/web/suip/poskytovani-poradenstvi. Telefonické poradenství lze využít i prostřednictvím bezplatné linky, a to na telefonním čísle +420 800 606 070. Její obsluha je upravena z důvodu mimořádné povodňové situace, inspektoři vám budou připraveni poradit v pracovněprávních otázkách od pondělí do pátku v čase od 8:00 do 18:00.

Další informace najdete na webu **oskovo.cz**

René Toř, (ex)

Finanční pomoc postiženým záplavami

OS KOVO nabízí podporu členům a členkám postiženým současnými povodněmi. Ti mohou také využít mimořádnou okamžitou pomoc od úřadu práce. Pokud jste se v souvislosti s povodněmi dostali do složité životní situace, obraťte se na své regionální pracoviště.

Podpora od státu:

- až do výše 72 900 Kč na domácnost
- jednorázová a nevratná – nejedná se o půjčku a ani o náhradu za pojištění
- pro úhradu základních životních potřeb (jídlo, ošacení, hygiena), dezinfekčních prostředků a ochranných pomůcek pro odstranění povodňových škod

Více informací na kterémkoli kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR, webových stránkách www.uradprace.cz a na bezplatné telefonní lince +420 800 779 900.

Odborářky z Brana do Opavy vozily potřebné věci několik dní

Darované peníze, ale i drogerii, pitnou vodu a mnoho dalšího vozily Anna Víchová a Michaela Pchálová z OS KOVO Brano Hradec nad Moravicí několik dní do Opavy, která patří mezi nejvíce zasažená města. Samozřejmě s obří podporou ostatních odborářů a dalších zaměstnanců. „Během 24 hodin se jim podařilo získat skoro 28 000 Kč, (koncem týdne to bylo 35 000 Kč), za které pak nakoupily potřebné věci. Moc děkuji všem, kteří se na tom podíleli a stále podílejí,“ uvedl předseda ZO **Petr Lichnovský**. O podobných dobročinných aktivitách dalších členů vás budeme informovat na našich sociálních sítích či v příštím vydání Kováka. (ex)

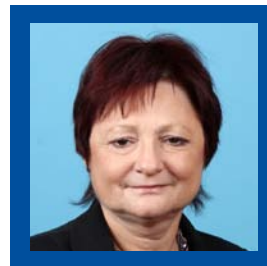

Mzdy

Ing. Alena Paukrtová

úsek předsedy OS KOVO

Evropští odboráři se sešli na Letní ekonomické škole

Ve dnech 17. a 18. září se ve vzdělávacím středisku italských odborářů ve Florencii uskutečnila Letní ekonomická škola Výboru kolektivního vyjednávání a sociální politiky industriAll Europe. Sešli se zde kolegové z Itálie, Francie, Belgie, Holandska, Dánska, Švédska, Finska, Norska, Rumunska, Polska a Česka, aby do větší hloubky probrali především ekonomická témata spojená s odborovou prací.

Prvním tématem jednání bylo spravedlivější rozdělování bohatství a vyrovnávání rozdílů, tedy i rozdílů mezi evropskými zeměmi, regiony a uvnitř zemí.

Některé země, kde je velká odborová síla, např. severské, používají pro zajištění spravedlivějšího rozdělování a řešení rovnosti především nástroje kolektivního vyjednávání. Švédská kolegyně představila účastníkům jejich model vyjednávání o mzdách, kdy sociální partneři v průmyslu stanovují hranice, které jsou pak přenášeny do dalších odvětví. Používají princip tzv. Best possible (to nejlepší řešení z možných). Při stanovování svých mzdových požadavků berou v úvahu především

růst cenové hladiny a vývoj produktivity, ale zohledňují také mezinárodní konkurenceschopnost a vývoj mezd v dalších evropských zemích. Za velmi důležité považují při stanovování cílů také udržení vysoké zaměstnanosti.

Na druhé straně jsou země, kde je kolektivní vyjednávání decentralizované, pokrytí kolektivními smlouvami nízké a odbory slabé. Tam není možné takto efektivně řešit nerovnosti. Některé výzkumy ukazují, že v oblasti sociální a pracovněprávní pouze implementace silných nástrojů, jako jsou např. směrnice, mají šanci mít reálný dopad. To se týká především zemí východní a střední Evropy.

S tématem kolektivního vyjednávání a sociálního dialogu souvisí i téma spravedlivého zdanění. Expertka

z organizace Progressive Policies, která mimo jiné spravuje síť pro spravedlivé daně, prezentovala aktuální problémy v daňové oblasti. Uvedla, že v poslední době se šíří snaha více zdaňovat zaměstnance než zaměstnavatele. Zisky firem rostou, rostou i příjmy z daní, i když se daňová sazba snižuje. Také bují snahy využívat daňové ráje i různé nedostatky v zákonech, tedy daňová optimalizace. Firmy různě daňově plánují, např. se často používá metoda, kdy se firma rozdělí na dvě společnosti, jedna má zaměstnance a produkci, druhá se stará jen o nemovitosti, tam se přelíží zisky a zaměstnanci nemají o čem vyjednávat, protože je jejich podnik ve ztrátě nebo na nule.

Dalším tématem byla Ekonomika pro spravedlivou transformaci a spravedlivá digitalizace průmyslu. Expert Evropského odborového institutu uvedl, že v evropském průmyslu máme klíčové výzvy, kterými jsou dostatek financí na investice, odstranění nejistoty pro výrobce a zajištění, aby nově vzniklá pracovní místa byla kvalitní, co se týká pracovních a mzdových podmínek včetně BOZP.

Zástupci sekretariátu industriAll Europe v této souvislosti zmínili odborové stanovisko ke zveřejněné zprávě Maria Draghiho o evropské konkuren-

ceschopnosti. Je pozitivní, že se v této zprávě volá po masivních investicích, na druhé straně v ní chybí zmínky o sociálním rozměru a sociálním dialogu.

Poslední část byla věnována odborovým strategiím proti nárůstu krajní pravice. Některé odborové centrály v Belgii, Finsku nebo Itálii investují velké finanční prostředky do boje s těmito stranami nebo do osvěty a informování voličů o tom, co se skutečně skrývá za jejich volebními programy. Ve Finsku mají čerstvou zkušenost – po nástupu pravicové vlády byl proveden masivní útok na dlouhá léta dobře fungující sociální dialog a jsou ohrožována základní odborová práva. A proti tomu musíme bojovat. Musíme stejně jako „nepřítel“ využívat sociální média a podávat pravdivé informace o postojích krajní pravice k zaměstnancům a jejich pracovním a sociálním právům. Samotné sociální sítě však nestačí, je nutné se zaměstnanci diskutovat, pravdivě je informovat formou osobního styku nebo pomocí letáků, informačních brožurek či krátkých filmů. Je to velmi drahé, ale jsou to dobře investované prostředky do budoucnosti sociálního dialogu a ochrany práv zaměstnanců.

Vedení OS KOVO a OZ KOVO společně zasedalo ve slovenských Topoľčiankách

Pravidelná každoroční setkávání představitelů a zástupců českého svazu OS KOVO a slovenského svazu OZ KOVO jsou dlouholetou tradicí a možností vyměnit si přímo informace o vývoji v obou zemích. Tentokrát se jednání uskutečnilo 9. a 10. září na Slovensku v Topoľčiankách. Představitelé obou zemí diskutovali o politické, ekonomické a odborové situaci. Obě země se potýkají s problémy s nedostatkem pracovníků, a to ve všech sektorech. Rovněž je spojují problémy, kterým čelí ocelářství, ale i automobilový průmysl, který prochází rozsáhlou transformací. Představitelé obou svazů podepsali společné prohlášení „Je to náš průmysl“ podporující demonstraci 16. září 2024 v Bruselu právě na podporu automobilového průmyslu, kde hrozí riziko rušení tisíců pracovních míst v celé Evropě. Oba svazy apelují na to, že je třeba skutečně jednat, abychom zabránili deindustrializaci Evropy.

Příští zasedání představitelů obou zemí proběhne v roce 2025 v České republice.

Mgr. Dana Sakařová
OS KOVO International Secretary

Společné zasedání OS KOVO a OZ KOVO Slovensko/Topoľčianky

Foto – Dana Sakařová

Společné zasedání OS KOVO a OZ KOVO Slovensko/Topoľčianky

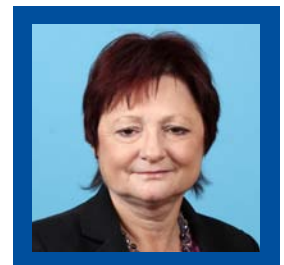
Foto – Dana Sakařová

Práva spotřebitele

Ing. Alena Paukrtová

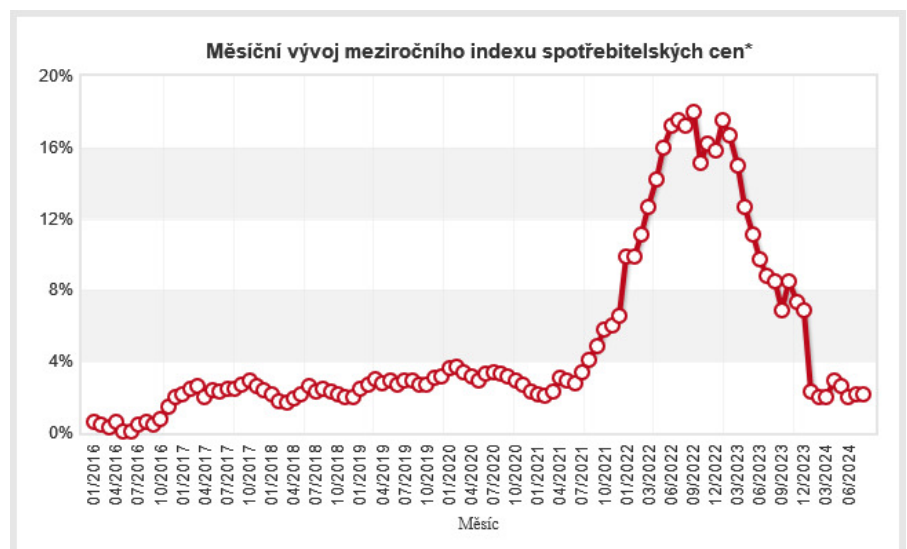
ÚP OS KOVO

Vývoj inflace v srpnu 2024

Inflace vyjádřená indexem spotřebitelských cen domácností celkem dosáhla v srpnu 2024 oproti stejnému období minulého roku hodnoty 102,2 %. Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců oproti průměru předchozích 12 měsíců byla v srpnu 3,9 %.

Ing. Alena Paukrtová, ÚP OS KOVO

Pracovní právo

Mgr. Martin Slanicay, Ph.D.

specialista pro ekonomiku,
mzdy a KV, RP Zlín

Firemní rezervy

*Co to znamená, když firma vytváří rezervy? Může to nějak ovlivnit nároky zaměstnanců plynoucí z kolektivní smlouvy?
K. P., Zlín*

Rezervy jsou součástí pasiv podniku (zdrojů krytí majetku) a tvoří se za konkrétním účelem. Podnik si tak vytváří zdroje na očekávané nepříznivé události v budoucnu, u kterých většinou nezná jejich přesnou podobu ani načasování, ale u kterých ví, že povedou k odlivu peněz. Mezi nejčastější důvody tvorby rezerv patří: (I) rezervy na pozáruční opravy výrobků, (II) rezervy na reklamacie, (III) rezervy na daň z příjmů, (IV) rezervy na nevyčerpanou dovolenou a (V) rezervy na kurzové ztráty. Rezervy se v rozvaze účetní jednotky vykazují

jako cizí zdroj. Je to způsobeno tím, že rezerva se tvoří ke krytí budoucích rizik a ztrát a představuje jakýsi budoucí dluh podnikatelského subjektu. Z tohoto důvodu je vykazována jako součást cizích zdrojů, nikoli jako složka vlastního kapitálu.

Tvorba rezerv jako taková souvisí se zásadou opatrnosti a je většinou výrazem zodpovědného přístupu společnosti k účetnictví a podnikovým financím. Je však dobré si uvědomit, jaké ekonomické souvislosti tato tvorba rezerv má. Vytvoření rezervy představuje pro

podnik zvýšení nákladů v aktuálním období, což podniku snižuje provozní výsledek hospodaření (provozní zisk), a tedy i hospodářský výsledek po zdanění. Pokud je nějaké plnění z kolektivní smlouvy navázáno v nějaké podobě na dosažený hospodářský výsledek, pak tvorba rezerv tento hospodářský výsledek snižuje a může vést k nižšímu plnění, než jaké by bylo jinak. Příkladem takového druhu plnění může být např. roční odměna, jejíž výše bývá často navázána na dosažený hospodářský výsledek.

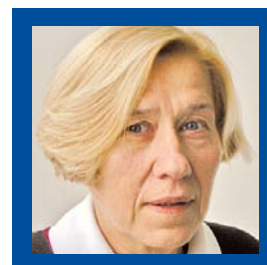
Doporučení členům výborů odborových organizací je proto následující. Sledujte, zda podnik vytváří rezervy a na co. Dívejte se, jakým způsobem ovlivňuje vytvoření rezervy vykazovaný zisk a výši roční odměny. Pokud budete mít dojem, že vytvoření rezervy bylo čistě účelové (s hlavním cílem snížit výši roční odměny pro zaměstnance) a nebyl k němu relevantní důvod, čtěte po zaměstnavateli zdůvodnění, případně nápravu.

Právo

JUDr. Marie Stodolová

právnička Praha

Omezení svéprávnosti

*Žiju v bytě s babičkou, která už není schopna domyslet následky svého jednání a porozumět tomu, co obnáší běžná komunikace na úřadě či v obchodě. Slyšel jsem, že ji mohu nechat zbavit svéprávnosti, ale nevím, jak to mám řešit.
P. Č., Kolín*

Nejprve si vysvětlíme, co je to **svěprávnost a jaké dopady má její omezení**.

Občanský zákoník říká, že svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (tedy

právně jednat). Plnou svéprávnost získáváme v den 18. narozenin, kdy jsme zletilí, a tedy schopni uzavírat jakékoli smlouvy, nabývat nejrůznější práva a brát na sebe povinnosti. **Nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co**

do povahy přiměřeným rozumově a volní vyspělosti svého věku. Před nabytím zletilosti se plné svéprávnosti nabývá jejím přiznáním soudem. Když se např. 17letý teenager rozhodne podnikat a navrhne **soudu**, aby mu přiznal svéprávnost, stačí, když prokáže

schopnost sám se živit a obstarat si své záležitosti. Pokud s návrhem souhlasí i jeho zákonný zástupce, může soud svéprávnost přiznat.

V životě některých dospělých však nastávají situace, kdy nejsou schopni domyslet následky svého právního jednání a vůbec porozumět tomu, co obnáší běžná komunikace na úřadě či v obchodě. Jednou z možností ochrany těchto lidí je omezení svéprávnosti v některých oblastech, kdy za ně jedná ustanovený opatrovník. **Úplně zbavení svéprávnosti dnes není možné a omezení musí být vždy jen dočasné a má svá jasná pravidla.**

Nápomoc při rozhodování

Když se u vaší babičky objeví první známky demence, není potřeba hned omezovat svéprávnost. Pokud je babička soběstačná a běžnou komunikaci zvládá a chápe její smysl, **postačí, aby třeba s někým z rodiny uzavřela smlouvu o nápomoci. Tím získá podpůrce, který jí bude v obtížných situacích radit** a se souhlasem babičky bude přítomen právním jednáním, např. v bance, při jednání o nájmu bytu, při změně dodavatele energií. Babička nebude omezena ve svéprávnosti. Takových podpůrců může být i více.

Smlouvu o nápomoci musí schválit soud. Nabývá účinnosti dnem, kdy ji soud schválí. Pokud by odporovala zájmům nemocné osoby, pak ji soud neschválí. Soud také může podpůrce odvolat. Podpůrce by nikdy neměl ohrozit zájmy podporovaného nevhodným ovlivňováním ani se na jeho úkor bezdůvodně obohatit.

Zastoupení členem domácnosti

Další možností pomoci člověku, který není zcela soběstačný, je **zastou-**

pení členem domácnosti. Na rozdíl od nápomoci při rozhodování zde někdo z příbuzných neradí, ale **přímo dotyčného zastupuje.**

Zástupce ale nemůže za dotyčného udělat cokoli, zastoupení se vztahuje na obvyklé záležitosti, nemůže však třeba za zastoupeného odsouhlasit některé závažnější lékařské zákroky nebo zacházet s větším finančním obnosem. Peníze zastoupeného může použít k obstarání jeho záležitostí, ale s financemi na účtu může hospodařit maximálně do výše **životního minima** (nyní 4 620 Kč) za měsíc. Zastoupení musí rovněž schválit **soud.**

Zástupcem smí být podle zákona potomek, předek, sourozenec, manžel či partner nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky.

Institut zastoupení je ovšem ze strany zastoupeného vždy dobrovolnou záležitostí. Měl by dostat vysvětlení o tom, kdo by jej zastupoval a jakým způsobem. Pokud to ovšem odmítne, pak zastoupení nemůže vzniknout. Soud má přítom povinnost názor zastoupeného vždy zjišťovat.

Omezení svéprávnosti

Omezení svéprávnosti je považováno skutečně za krajní variantu řešení uvedené problematiky. Mělo by přijít **v úvahu až ve chvíli, kdy by jiné zmíněné formy pomoci nestačily.**

Návrh na zahájení řízení

Nejprve je potřeba podat návrh – nejčastěji to činí někdo z rodiny (např. rodiče u mentálně postižených dětí, kterým již bylo 18 let, či naopak děti u starších rodičů s počínající Alzheimerovou nemocí apod.), případně i zařízení, kde se nemocný člověk

nachází. Pro řízení je příslušný obecný soud toho, o jehož svéprávnosti se rozhoduje. Pokud by byla tato osoba bez svého souhlasu umístěna ve zdravotním ústavu, pak je příslušný **soud**, v jehož obvodu je tento ústav.

Návrh musí splňovat zákonem stanovené náležitosti a je potřeba v něm přesně **popsat, z jakých skutkových a právních důvodů je považován za důvodný a proč nepostačuje užití mírnějších a méně omezujících opatření**, tedy jaké případně hrozí nebezpečí. Je vhodné také přiložit lékařské zprávy či jiné důkazy. Soud může případně vyzvat k doplnění návrhu či důkazů.

I zde je nezbytné rozhodnutí soudu. Soud musí vzít v úvahu rozsah a stupeň neschopnosti postarat se o vlastní záležitosti. Měl by se tedy zabírat celou životní situací dané osoby, jaký má majetek a zda je třeba jeho aktivní spravování, zda chodí do práce, jaké má potřeby, jaká řízení či úkony běžně absolvuje.

Vždy je třeba posoudit celou záležitost z vícero úhlů pohledu, především zjistit názor **znalce** a člověka, o jehož svéprávnosti se rozhoduje, a použít k tomu takový způsob dorozumívání, jaký si daná osoba zvolí. Osoba má tedy právo zvolit si typ komunikace, jaký užívá, např. za pomoci tzv. jednoduchého čtení, pomůcek, obrázků apod. Má právo se kdykoli zeptat na to, čemu nerozumí, a požádat o vysvětlení. Pouhá skutečnost, že daná osoba má omezení v komunikaci či potíže se dorozumět, nemůže být důvodem pro omezení svéprávnosti.

Soud může v rozsudku stanovit, že smí tato osoba nakládat pouze s penězi a majetkovými hodnotami nepřesahujícími částku **600 Kč**. To zcela postačí na drobné nákupy, vše ve větším rozsahu pak zařídí rodina.

Omezení svéprávnosti je vždy časově omezené, zpravidla na dobu tří let, a po uplynutí dané lhůty se znovu přezkoumává. I před jejím uplynutím lze rozhodnutí přezkoumat na návrh osoby, jíž byla svéprávnost omezena.

Pokud se člen rodiny bojí, že se nebude moci o sebe postarat např. v důsledku postupující duševní nemoci, může předem stanovit, jak se mají jeho záležitosti spravovat nebo kdo by měl být jeho opatrovníkem, až to bude potřeba. Takové prohlášení můžete sepsat buď u notáře ve formě notářského zápisu, nebo alespoň nechat potvrdit dvěma svědky.

FOTO: Pixabay

Práva spotřebitele

JUDr. Zdeňka Vejvalková

specialistka na spotřebitelské
a občanské právo, Brno

Předem vyslovený nesouhlas s poskytnutím léčby

Kamarádka mi řekla, že podepsala odmítnutí udržování na přístrojích. Nechápu to a ani moje lékařka mi to nevysvětlila. Je to vůbec možné? Můžete mi vysvětlit, o co jde? E. P., Brno

Jde o otázku velmi složitou a citlivou. Navíc je s ní velmi málo zkušeností. Lidé mnohdy ani nevědí, že tato možnost existuje. Proto je tento článek napsán spíše v obecné rovině tak, aby byl základní informací o existenci dříve vysloveného přání a právní úpravě, která se jím zabývá.

Jako pacienti přijímáme to, že máme právo souhlasit či nesouhlasit s léčbou, případně s jejím způsobem. To můžeme snadno učinit a také činíme, pokud jsme toho schopni. Děje se tak např. při příjmu k hospitalizaci či při zákroku v ordinaci, kdy běžně tento svůj souhlas podepisujeme.

Předem vyslovené přání neboli předem vyslovený nesouhlas s léčbou se uplatňuje tehdy, když se dostanete do situace, kdy dojde ke ztrátě schopnosti člověka tento souhlas či nesouhlas vyslovit, podepsat.

Proto je dána možnost dříve vysloveného přání, díky níž se pacient může ke své léčbě vyjádřit pro případ, že takováto situace nastane do budoucna, a takto ovlivnit svoji léčbu.

Základní právní úpravu najdete v zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Najdete v něm taktéž, jaké formální náležitosti musí mít písemná forma tohoto dříve vysloveného přání.

Poskytovatel této péče je povinen respektovat dříve vyslovené přání pacienta v případě, že jsou splněny následující podmínky:

Musí nastat situace, kdy pacient není schopen vyslovit svůj souhlas nebo nesouhlas, jinak se vždy bude dávat přednost jeho vůli vyjádřené osobně v daném okamžiku.

Dále musí mít poskytovatel dříve vyslovené přání k dispozici. Pacient musí vyřešit otázku uložení sepsaného dříve vysloveného přání tak, aby bylo včas předáno poskytovateli, k jeho

FOTO: Pixabay

opatrování budou přicházet v úvahu členové rodiny či jiné osoby pečující o pacienta.

Velkou pozornost je třeba věnovat otázce, o jaké situace se bude jednat, a správně vše formulovat. Proto je dle mého názoru vždy žádoucí spolupráce s ošetřujícím lékařem.

Je třeba věnovat pozornost i ustanovení (§ 36), které jasně vymezuje, kdy vyslovené přání nelze respektovat.

Dříve vyslovené přání mimo jiné nelze uplatnit, jde-li o nezletilé pacienty nebo pacienty s omezenou svéprávností, která byla omezena v době sepsování „přání“.

Pokud jsou splněny všechny podmínky a jde o případ, kdy není zákonem vyloučeno respektování přání pacienta, je pro poskytovatele zdravotních služeb závazné. Přání je nutné chápat jako informovaný souhlas či nesouhlas pacienta s léčbou.

Lze doporučit, aby dříve vyslovené přání bylo spojeno s předběžným prohlášením dle ustanovení § 38 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Dle tohoto ustanovení může člověk v očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat projeviti vůli, aby byly jeho záležitosti spravovány určitým způsobem, nebo aby je spravovala určitá osoba, nebo aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem. Na předběžné prohlášení jsou jiné formální požadavky než na dříve vyslovené přání. Bylo by tedy vhodné, aby v této situaci byl požádán o služby advokát, který se touto oblastí zabývá. Nejde o jednoduchou záležitost.

Odpověď na tento dotaz není návodem k tomu, jak dříve vyslovené přání sepsat, ale jeho cílem je, aby čtenář získal přehled o této možnosti a věděl, kam směřovat svoji pozornost při jejím studiu.

Práva spotřebitele

JUDr. Zdeňka Vejvalková

specialistka na spotřebitelské
a občanské poradenství, Brno

Závěť nebo dar dítěti

Podruhé jsem se vdala. Dům, ve kterém žijeme, stavěl otec mého syna. Chci, aby dům připadl mému dospělému synovi, nechci, aby se musel dělit s mým novým manželem.

I. O., Brno-venkov

Musíte se podívat na příslušné zákony.

Právní úpravu **darování** najdete v Občanském zákoníku, HLAVA II, Díl 1, Oddíl 1 – Darování, § 2055-2065. Pozorně si přečtete zejména:

§ 2055

(1) Darovací smlouvou dárce bezplatně převádí vlastnické právo k věci nebo se zavazuje obdarovanému věc bezplatně převést do vlastnictví a obdarovaný dar nebo nabídku přijímá.

(2) Plnění z pouhé společenské úsluhy není darováním, je-li z chování stran zřejmé, že se nechtějí smluvněázat.

§ 2057

(1) Při darování věci zapsané do veřejného seznamu vyžaduje smlouva písemnou formu.

(2) Písemnou formu vyžaduje smlouva také tehdy, nedojde-li k odevzdání věci zároveň s projevem vůle darovat a přijmout dar. Dárce je zavázán k odevzdání daru, není však povinen platit úrok z prodlení.

§ 2058

(1) Dárce může darovat třeba i věščen svůj současný majetek. Smlouva, kterou někdo daruje svůj budoucí majetek, platí jen potud, pokud nepřesahuje polovinu tohoto majetku.

Pokud jde o darování nemovitosti, je třeba zdůraznit, že po darování může dojít k některým problémům.

Vy i váš manžel ztratíte k domu veškerá vlastnická práva. Proto v tomto případě doporučuji zvážit zřízení věčného břemene doživotního bydlení a užívání domu pro vás a manželka. Tato práva přecházejí na případné další nabyvatele. Přesto je třeba zvážit i to, že syn může z nějakého důvodu např. zemřít dříve. Pokud je ženatý a má děti, dědila by ze zákona jeho manželka a děti. Došlo by k zásadní změně v osobě vlastníka či vlastníků. I když právo doživotního užívání by

nezaniklo, domluva by již mohla být složitější. Samo sebou by tím zanikla možnost žádat např. vrácení daru. Vlastnická práva by dědici získali děděním.

Pamatujte na to, že darování je nevratný krok! Dárce má sice právo domáhat se vrácení daru, ale jen z důvodů uvedených v zákoně, který praví, že to lze jen tehdy, jestliže se obdarovaný chová k dárce nebo členům jeho rodiny tak, že tím hrubě porušuje dobré mravy. O tom, zda tomu tak je, rozhoduje soud.

K **dědění** uvedu jen stručně následující:

Z dotazu dovozují, že jste výhradním vlastníkem předmětného domu. Syn se o dům s manželem dělit nemusí, je-li to vaše přání. Manžel není neopomenutelný dědic, tím je vlastní či osvojené dítě. Je však třeba napsat závěť. Ta jediná může změnit dědění ze zákona, dle dědických tříd. Pokud v závěti odkážete svůj rodinný dům svému dítěti, bude ho dědit pouze toto dítě.

Tedy v případě, že nemáte jiné vlastní dítě. Pokud byste měla dětí více, pak by dědily rovným dílem, pokud byste neurčila jiné podíly.

Manžel pak zdědí pouze to, co mu odkážete. Možná je také varianta, že svým dětem odkážete veškerý svůj majetek. Manžel by pak nedědil.

Před vypořádáním dědictví by bylo v dědickém řízení rozděleno společné jmění manželů a manželovi by náležela jeho polovina. Váš podíl ze společného jmění manželů by dědily vaše děti.

Vždy je tedy nutno se v těchto věcech rozhodovat osobně na základě zvážení všech skutečností a ke svému rozhodnutí si ponechat dostatečný časový prostor.

Závěť sice můžete napsat vlastnoručně, ale pokud nejste velmi zdatná v psaní takových dokumentů, doporučuji vše projednat s notářem a sepsání závěti svěřit jemu. Ten zajistí i její uložení v Evidenci závětí. Služby notáře jsou zpoplatněné.

VÍKEND ODBORŮ SAQUAPALACE PRAHA
19. - 20. října 2024

CELODENNÍ VSTUP DO VODNÍHO SVĚTA 590 Kč,
nebo celodenní rodinná vstupenka VODNÍ SVĚT + SAUNOVÝ SVĚT. Cena po slevě je 1590 Kč!
Akce platí i pro rodinné příslušníky držitele průkazu OS KOVO

Nabídněte zimní rekreaci!

*Redakce Kováku chce pomoci základním organizacím OS KOVO, které vlastní či spoluvlastní rekreační zařízení. Nabízíme zdarma jejich propagaci. Pokud tedy máte pro nadcházející zimu (např. na Vánoce nebo Silvestra a po celou zimní sezonu) ještě volné kapacity k rekreaci, nabídněte je našim prostřednictvím. Uvedte termíny, ceny a podmínky jednotlivých rekreačních zařízení, uvítáme i barevné snímky. Je také nutné uvést kontaktní telefon či adresu (např. e-mail), popřípadě webové stránky, na nichž lze vyhledat informace o příslušném rekreačním zařízení.
Nabídky zasílejte naší redakci na e-mail Novakova.Miloslava@cmkos.cz.*

(red)

	FR. ŘEKA	ČÁST JAZYKOVÝCH NÁSTROJŮ	SPZ LATINA (ITALIE)	ANGL. PŘEDLOŽKA	ZAČÁTEK TAJENKY	SPZ OSTRAVY	ČLUN S JEDNÍM PÁREM VESEL	ALKALICKÁ HLUBINNÁ VYVŘELA HORNINA		ALŠOVY INICIÁLY	PRAŽSKÝ VÝROBEČ MODELOVÝCH VLAKŮ	OZDOBŇ RYTÝ DRAHÝ KÁMEN V ŘÍMĚ	DOKONČENÍ TAJENKY	CHEM. ZN. KŘEMÍKU	NÁZEV HLÁSKY T	HLAVONOŽEC	VROUBKOVANÁ TKANINA	
FORMÁT									FILMOVÁ HVĚZDA									
MĚKKÝŠ									DILNY UMĚLO HVĚZDA SOUHVĚZDÍ PANNY									
ZKR. ALBÁNSKÉ MĚNY			CHEM. ZN. THULIA	PTÁK PĚVEC POBIDKA					MPZ SURINAMU AMER. LÉKÁŘ (1905-1993)					TVOJE	GRAND PRIX TVAR POLÁRNÍ ZÁŘE			
DOSUD						ITAL. ŘEKA					KVĚT (BOT.) BABYLŇSKÝ BŮH BOURE A DEŠTĚ							
ČESKÝ ARCHITEKT	TURECK. FILM ZŘICENINA V SAUDSKÉ ARÁBII						STAVY BEZ HLUKU JEZERO NA O. HOKKAIDŮ					ROLE Z OPERY ZAKLETÝ PRINC ŠPAN. SÍDLO					NAHOSEMENNÁ DŘEVINA	
KOREJ. DYNASTIE		ČAJ HUDEBNÍ ZNAČKA						VLASTNÍ CHODŮM ČSPISOVATEL (1900-73)									SNÍŽENÝ TÓN NORSKÉ SÍDLO	
ZKR. VÁLČNÝCH LODÍ USA				RUSKY TEDY PODÁNIE					SOMÁLSKÁ STUDNA JM. KOMENSKÉHO					CITOSLOVCE ÚDERU SÚDANSKÉ POHOŘÍ				
UŽITEČNÁ									DEŠTOMĚR JUGOSLÁVSKÉ POHOŘÍ									
ČÁST KOSTRY						ÚSTŘEDNÍ AUTOMOTOKLUB ČI					LYŽAŘSKÁ VĚTROVKA OZDOBA (NĀŘ.)							
ANGL. PUMA	AROMATICKÝ UHLOVODIK ATOL NÍZKÉ OSTROVY						ČESKÝ ARCHITEKT POLSKÝ FILM. REŽISÉR						JEDNOTKA ENERGIE CGS SPZ OLOMOUCE				JEMENSKÁ ZŘICENINA SOUKROMÝ DETEKTIV	
ÚPLNE		VNÍMÁNÍ SKUTEČNOSTI RYBI VAJÍČKO (SLOVEN)						ČIN. VÍNO NORSKÉ JEZERO									CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO INIC. LUKAVSKÉHO	
OSOBNÍ ZÁJMENO				KOST SLONOVÁ ČESKÝ KERAMIK					ASPIK SLANGOVÉ JÍDELNÍ MISKA					HLUBOKÝ VÝMOL (NĀŘEČNĚ) ROVNĚŽ				
HIST. ŘECKÁ OBLAST V SEV. ČÁSTI BALKÁNU									PŘÍLOHA K MASU VZTAHUJÍCÍ SE K ÚTERÝ									
ITAL. OBJEM. MÍRA						OŘECHY PRAŽSKÝ OBCHODNÍ DŮM							KÓD BHŮTĀNU PAST				NUŽE MPZ IRSKA	
STAROEgypt. BOHYNĚ VÁLKY	SALKA AFRICKÁ KAPITÁN NAUTILLA						RUSKY ZÁLIV ČÁST HOUSLÍ				BYT ROZTOUŽEN BĀNY MOŘEPLAVEC						SAMOSTŘÍL CHUDOZUBÝ SAVEC	
ČIN. MEDAILLISTA ZOH 2002		ANGL. ČÍHAT LOŮ PRO PŘEPRAVU ROPY						ČLENKA SENĀTU PROSTODUŠE										
RUSKÝ ZĀPOR				ANGL. ROH ZASEKNUTÍ														KŮŘIST FRANCOUZSKÝ DRĀP ORLA
NEJVĚTŠÍ VELETOK SVĚTA																		ČĪNSKY PĪSEK FEUCHTWAN-GERŮV ROMĀN
NOSNOSTI							ODLIŠNÍ (SLOV) KÓD TCHAJWANU				STRĀŽCE PARKU ANGL. PŘĪTOK SEKČŮVA							
KRĀTKĚ VLNĚ	PĪSM. ŘECKĚ ABECEDY HEYERDALUV VOR					ZNAČKA ANGL. AULTA OKRES. VÝBOR				ŠIROCE (HUD.) ČĪN. DĚLKOVĀ MĪRA								
HLAVNÍ MĚSTO SIERRA LEONE																		
PLĀTIDLO ESTONSKO (DŘ)					KROM					ZBYTKY ŮDŮ RUSKĀ ŘEKA				INICIĀLY BĀSNĪKA ADYHO				POMŮČKA K LUŠTĚNĪ: RANGER, LURK, ANĀT, ROSS, BARIL, RĀČ, SAMOCHU, PORŠ, AREN, ADĀD, USN, KNĀP, BERG, GEMA, ETS, VOLP

Vydává OS KOVO > IČO: 49276832 > Redakční uzávěrka ve čtvrtek před dnem vydání v 11 hodin > www.oskovo.cz > Redakce: šéfredaktor Jan Exner, 775 333 025 exner.jan@cmkos.cz; tajemnice Miloslava Nováková, 775 670 721, novakova.miloslava@cmkos.cz > Adresa redakce a vydavatele: nám. W. Churchilla 2, 190 00 Praha 3 > Grafická úprava: Daniel Adam > Vydáno ve vydavatelsví Enigma, s. r. o. > Objednávky vyznačuje redakce > Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí > Za obsah inzerce redakce nezodpovídá > Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta, s. p. - odštěpný závod - Praha, čj. nov. 6094/96 ze dne 20. 8. 1996 > IŠN N - 05332-9270 > MK CR E 4605

SPRÁVNĚ ZNĚNÍ TAJENKY Z ČÍSLA 16: UPEJPAVOST JE NEJHORŠÍM DRUHEM LAKOMSTVÍ
 V roce 2024 budeme s křížovkami i na dále pokračovat, pouze již nebudou výherní.